

почти никога не пресъхватъ и които се образуватъ следъ дъжда въ вдлъбнатинитѣ на земята. Като отиватъ къмъ тѣзи басейни, костенуркитѣ си проправятъ пъть презъ гъститѣ джунгли, като разкъсватъ клонетѣ на дивата лоза и съ тежестъта на тѣлото си тъпчатъ срещнатата по пътя имъ растителностъ. По пжтищата къмъ най-любимитѣ на костенуркитѣ басейни повърхнината на лавата става съвършено гладка; по тѣзи следи ловцитѣ преследватъ костенуркитѣ.

Презъ време на оплодяване (мартъ и априлъ) мъжката издава такъвъ гръмовитъ гласъ, че ревоподобнитѣ ѳ звукове се чуватъ на много далечно разстояние. Казватъ, че мъжката костенурка се ползува отъ своя гласъ само въ време на оплодяването, а женската — никога.

Женската снася отъ 8 до 17 кълбовидни яйца, на голѣмина колкото билиардна топка. Тя ги снася на дълното на малка трапчинка, върху мека почва, най-вече въ мѣста изложени на слънчевитѣ лъчи. Като покрива гнѣздото съ рохкава земя, костенурката го отъпква съ тежестъта на тѣлото си и се върти въ гнѣздото, надъ което се образува плътенъ слой земя, дебела 8—10 см. Нагрѣваната отъ слънчевитѣ лъчи земя придава на яйцата нуждната топлина.

Неприятели на гигантскитѣ костенурки сж плъховетѣ и дивитѣ кучета. И еднитѣ и другитѣ сж докарани на островитѣ отъ кораби, които сж ги посещавали. Плъховетѣ се много разпространили и въ голѣмо количество изтрѣбватъ малкитѣ, а кучетата — голѣмитѣ костенурки. Тѣзи кучета иматъ извънредно силни челюсти; тѣ отчупватъ късове отъ щита на костенурката при самия му край и изгризватъ отъ него костенурката.

Ала най-зли врагове на костенуркитѣ сж хората. Китоловцитѣ, които употребяватъ месото на костенуркитѣ за храна, ги изтрѣбватъ въ голѣмо количество. Китоловнитѣ кораби натрупватъ стотици костенурки. Воен-